

SYLABUS – OPIS ZAJĘĆ/PRZEDMIOTU

I. Informacje ogólne

1. Nazwa zajęć/przedmiotu: **Nauki pomocnicze historii**
2. Kod zajęć/przedmiotu: 18-NPH-12h2
3. Rodzaj zajęć/przedmiotu(obowiązkowy lub fakultatywny): obowiązkowy
4. Kierunek studiów: historia
5. Poziom studiów (I lub II stopień, jednolite studia magisterskie): I stopień
6. Profil studiów (ogólnoakademicki/praktyczny): ogólnoakademicki
7. Rok studiów: I
8. Rodzaje zajęć i liczba godzin (np.: 15 h W, 30 h ĆW): **30 h W**
9. Liczba punktów ECTS: 2
10. Imię, nazwisko, tytuł / stopień naukowy, adres e-mail prowadzących zajęcia:
prof. dr hab. Tomasz Jasiński – tomjas@amu.edu.pl
prof. UAM dr hab. Maciej Dorna – m.dorna@amu.edu.pl
prof. UAM dr hab. Edward Skibiński – edward.skibinski@amu.edu.pl
11. Język wykładowy: polski
12. Zajęcia / przedmiot prowadzone zdalnie (e-learning): nie

II. Informacje szczegółowe

1. Cele zajęć/przedmiotu:
  - zapoznanie studentów z problematyką nauk pomocniczych historii
2. Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych (jeśli obowiązują) – brak
3. Efekty kształcenia (EU) dla modułu i odniesienie do efektów kształcenia (EK) dla kierunku studiów:

Symbol EU dla zajęć/przedmiotu	Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia EU student /ka:	Symbole EU dla kierunku studiów
EU_01	posiada uporządkowaną wiedzę z zakresu nauk pomocniczych historii;	K_W07; K_W10; K_U05
EU_02	potrafi zdefiniować znaczenie nauk pomocniczych historii dla badań podstawowych w zakresie historii;	K_W07; K_U06; K_U10
EU_03	zna metodykę badań w zakresie nauk pomocniczych historii;	K_W08; K_U05; K_U06; K_U07; K_U10
EU_04	zna terminologię z zakresu nauk pomocniczych historii.	K_W02; K_U04

4. Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się (EU) z odniesieniem do odpowiednich efektów uczenia się (EU) dla zajęć/przedmiotu:

Opis treści kształcenia modułu zajęć/przedmiotu	Symbol/symbole EU dla modułu zajęć/przedmiotu
Nauki pomocnicze historii – ich miejsce w systemie nauk historycznych. Johann Christoph Gatterer i narodziny pojęcia nauk pomocniczych. Kanon nauk pomocniczych historii.	EU_01-03
Początki nauk pomocniczych historii. Bollandyści i mauryni. Rozwój nauk pomocniczych historii w Europie i w Polsce w XIX i XX w.	EU_01-03
Paleografia	EU_04
Chronologia	EU_04

Dyplomatyka	EU_04
Sfragistyka	EU_04
Heraldyka	EU_04
Kodykologia	EU_04
Nauka o książce drukowanej XV-XVIII w.	EU_04
Numizmatyka	EU_04
Kartografia historyczna	EU_04
Filologia średniołacińska	EU_04

5. Zalecana literatura:

Alexandrowicz S., *Rozwój kartografii Wielkiego Księstwa Litewskiego od XV do połowy XVIII wieku*, Poznań 1972;
Chronologia polska, red. B. Włodarski, Warszawa 2007 (i inne wyd.);
Dorna M., *Mabillon i inni. Rzecz o powstaniu dyplomatyki*, Poznań 2014;
Dyplomatyka staropolska, red. T. Jurek, Warszawa 2015;
Gieysztor A., *Zarys dziejów pisma łacińskiego*, Warszawa 1973;
Gumowski M., *Sfragistyka*, Warszawa 1960;
Jak czytać rękopis średniowieczny, red. P. Géhin, tł. B. Spieralska, Warszawa 2008;
Kiersnowski R., *Wstęp do numizmatyki polskiej wieków średnich*, Warszawa 1964;
Piech Z., *Ikonografia pieczęci Piastów*, Kraków 1993;
Potkowski E., *Książka rękopiśmienna w kulturze Polski średniowiecznej*, Warszawa 1984;
Semkowicz W., *Encyklopedia nauk pomocniczych historii*, Kraków 1999;
Semkowicz W., *Paleografia łacińska*, Kraków 2002 (i inne wyd.);
Suchodolski S., *Numizmatyka średniowieczna: moneta źródłem archeologicznym, historycznym i ikonograficznym*, Warszawa 2012;
Szwejkowska H., *Książka drukowana XV – XVIII wieku. Zarys historyczny*, Wrocław – Warszawa 1987;
Szymański J., *Herbarz średniowiecznego rycerstwa polskiego*, Warszawa 1993;
Szymański J., *Nauki pomocnicze historii*, Warszawa 2001 (i inne wyd.);
Vademecum historyka mediewisty, red. J. Nikodem, D.A. Sikorski, Warszawa 2012;
Wąsowicz H., *Chronologia średniowieczna*, Lublin 2013 (i inne wyd.).

III. Informacje dodatkowe

1. Metody i formy prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych EU (proszę wskazać z proponowanych metod właściwe dla opisywanego modułu lub/i zaproponować inne):

Metody i formy prowadzenia zajęć	
Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień	X
Wykład konwersatoryjny	
Wykład problemowy	X
Dyskusja	
Praca z tekstem	
Metoda analizy przypadków	
Uczenie problemowe (Problem-based learning)	
Gra dydaktyczna/symulacyjna	
Rozwiązywanie zadań (np.: obliczeniowych, artystycznych, praktycznych)	
Metoda ćwiczeniowa	
Metoda laboratoryjna	
Metoda badawcza (dociekania naukowego)	

Metoda warsztatowa	
Metoda projektu	
Pokaz i obserwacja	
Demonstracje dźwiękowe i/lub video	
Metody aktywizujące (np.: „burza mózgów”, technika analizy SWOT, technika drzewka decyzyjnego, metoda „kuli śniegowej”, konstruowanie „map myśli”)	
Praca w grupach	
Inne (jakie?) -	
...	

2. Sposoby oceniania stopnia osiągnięcia EU (proszę wskazać z proponowanych sposobów właściwe dla danego EU lub/i zaproponować inne):

Sposoby oceniania	Symbole EU dla modułu zajęć/przedmiotu					
	EU_01	EU_02	EU_03	EU_04		
Egzamin pisemny						
Egzamin ustny						
Egzamin z „otwartą książką”						
Kolokwium pisemne						
Kolokwium ustne						
Test	X	X	X	X		
Projekt						
Esej						
Raport						
Prezentacja multimedialna						
Egzamin praktyczny (obserwacja wykonawstwa)						
Portfolio						
Inne (jakie?) -						
...						

3. Nakład pracy studenta i punkty ECTS:

Forma aktywności		Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny zajęć (wg planu studiów) z nauczycielem		30
Praca własna studenta*	Przygotowanie do zajęć	
	Czytanie wskazanej literatury	15
	Przygotowanie pracy pisemnej, raportu, prezentacji, demonstracji, itp.	
	Przygotowanie projektu	
	Przygotowanie pracy semestralnej	
	Przygotowanie do egzaminu / zaliczenia	15
	Inne (jakie?) -	

	...	
SUMA GODZIN		60
LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA MODUŁU ZAJĘĆ/PRZEDMIOTU		2

* proszę wskazać z proponowanych przykładów pracy własnej studenta właściwe dla opisywanego modułu lub/i zaproponować inne

4. Kryteria oceniania wg skali stosowanej w UAM:

bardzo dobry (bdb; 5,0): bardzo dobra znajomość omawianych zagadnień potwierdzona na zaliczeniu; doskonała znajomość literatury przedmiotu;
dobry plus (+db; 4,5): jak wyżej, z nieznacznymi niedociągnięciami w zakresie wiedzy sprawdzanej podczas zaliczenia;
dobry (db; 4,0): dobra znajomość omawianych zagadnień potwierdzona na zaliczeniu; zadowalająca znajomość literatury przedmiotu;
dostateczny plus (+dst; 3,5): zadowalająca znajomość omawianych zagadnień; przeciętna znajomość literatury przedmiotu;
dostateczny (dst; 3,0): wybiórcza znajomość zasadniczych zagadnień omawianych podczas zajęć, braki w lekturze;
niedostateczny (ndst; 2,0): niezadowalająca znajomość zagadnień realizowanych w trakcie zajęć; niezajomość lektur.